

75-vuotias Pälkäneen yhteiskoulu on ikuistettuna Jouko Lempisen (myöh. Nivarpää) vuonna 1954 maalaamaan tauluun. Silloin koulutalossa oli kolme kerrosta. Laajennuksen mukanaan tuoma uusi kerros luokkahuoneita otettiin käyttöön vuonna 1960.

nista ja oppilasluku oli enimmäkseen vuoden 1960 molemmin puolin. Tällöin oppilaita oli kaikkiaan liki 600. 1960-luvulla koulu suorastaan pullisteli koululaisista, sillä vuosikymmenen aikana peräti 1011 oppilasta suoritti joko keskikoulu- tai ylioppilastutkinnon.

Kunnan omistukseen

Vuonna 1971 Pälkäneen kunta otti koulun haltuunsa. Pälkäneen yhteiskoulun keskikouluun muutettiin kansakouluun kuuluvaksi keskikouluksi ja lukioasteesta tuli kolmiluokkainen kunnan omistama yksityisoppikoulu. Tämän kunnallistamisvaiheen jälkeen alkoivat valmistelut peruskoulujärjestelmään siirtymiseksi. Se toteutui

Olin kerran mukana joulupukki-orkesterissa lukiovaiheessa ja olimme tietysti asianmukaisesti pukeutuneina. ”Orkesteri” on vähän juhlava sana, sillä meitä oli vain muutama soittaja. En muista lukumäärää enkä nimiä paitsi **Viitalan Tapanin**. Tapsa oli orkesterin moottori, joka sovitti ja hommasi nuotit. Kappaleena oli tunnettu kansanlaulu, jonka sanoituksesta on eri versioita: ”Osta sinä Kauko se kukkuva kello, kukkuva kello, kukkuva kello. Osta sinä Kauko se kukkuva kello kamarisi seinälle kukkumaan!” Tapsa soitti pianoa ja esitti kappaleen intro-osassa huikeita juoksutuksia”. Itse soitin mandoliinia ja orkesterinjohtaja Tapsa teki minullekin tilaa sooloon.

Näyttelijäntaitojani pääsin kokeilemaan joskus keskikoulun loppupuolella Topeliuksen klassikkonäytelmässä ”Lintu sininen”. Siinä on paljon rooleja: kuninkaallisia, hoviväkeä ja tässä yhteydessä erityisesti mainittakoon pahisnoita Sysis ja hyvisvelho Deoletus. Minun roolini oli tuo Deoletus. Käytän näytelmässä loitsujani lannistaakseni noidan, mikä onnis-

vuonna 1973.

Tultaessa 2000-luvulle ohjeistettiin koko valtakunnassa koululaitosta antamaan ala- ja yläasteille omat nimensä. Yläasteesta tuli Pälkäneen yhteiskoulu ja lukiosta Pälkäneen seudun lukio. Syksyllä 2021 Onkkaalan koulujen opetussuunnitelmia päätettiin yhdistää, ja yhteiskoulu ja Kostian koulu lakkautettiin. Tilalle perustettiin Kostianvirran yhtenäiskoulu.

Ikäluokkien pienentyessä ovat yhteiskoulun oppilasmäärätkin pienentyneet. Virkestymistä oppilasmääriin toivotaan, sillä erityisesti pienet ja yksilöllistä opetusta antavat lukiot alkavat olla jälleen haluttuja.

Terttu Tuominen

tuikin. Loitsut eivät ole suomea vaan jonkinlaista siansaksaa, jossa seassa on joitain tunnistettavia sanoja muista kielistä. Muistan vieläkin patkia loitsuista: ”Voco vos, terra, ignis saer, unda.” Ratkaiseva loitsu on ”oli Deo gloria”, joka nujertaa noidan ja linnuksi noiduttu prinssi palaa ihmismuotoon.

Muistan hämärästi erään hauskan kuvaelman lukion alkuvaiheesta. Siinä oltiin muinaisessa Roomassa ja heijastettiin roomalaisia näkymiä pyhäineen piirroskuvina seinälle. Olimme roomalaisittain pukeutuneet kaapuihin. Minun arveltiin esittäneen jonkin sortin filosofia. Muiden esityksistä on jäänyt mieleen eräs lyhyt mutta täydellinen ohjelma numero, jonka esittivät **Mäkisen** sisarukset **Annikki** ja **Erkki**: valot himmenevät ja kuulutetaan, että sisarukset esittävät yhdessä TANGON. Jännitys tiivistyy ja sisarukset marssivat esiin suuri TANKO olkapäillään.

Näin muistan, mutta tosiasiat saattavat poiketa siitä, mitä sanon.

Lauri ”Larsu” Salonen,
PYK 1954–62

Harppumusiikki rauhoitti ja myös riehaannutti tanssimaan

LUOPIOINEN

Sama musiikki, samassa tilanteessa esitettynä herättää kuulijoissa erilaisia tuntemuksia, kun ihmiset ottavat taide-elämyksiä vastaan omalla persoonallisella tavallaan. Se tuli todennettua Pytingin puistossa, kun ranskalainen muusikko **Raphael Pinel** pääinstrumenttinaan kelttiharppu esiintyi siellä lauantaina.

–Tässä voisin istua vaikka koko päivän, **Tuula Niutanan** huokaisi nautittuaan harpun rauhoittavista helähdyksistä konsertin ensimmäisen tunnin ajan.

Samasta harpunsoiton rauhoittavasta, mieltä tasaannuttavasta ja sykettä laskevasta vaikutuksesta puhui myös Kirsti Savola.

Tiina Poutaseen ja **Elsa Pohjanperään** harppumusiikki vaikutti aivan päinvastaisesti, kun he, äiti ja tytär, eivät maltaneet pysyä paikoillaan penkillä, vaan viipottivat sivumalle puistoon tanssimaan konsertin aikana.

–Tämä musiikki on vilinnyttävää. Siinä on tuulen tuntua, se ei ahdista, Poutanen kuvailee.

–Musiikkia kuunnellessani tulee jännitys, joka täytyy purkaa tanssimalla, täydensi Pohjanperä, joka kertoi kotonakin tanssivansa äitinsä kanssa.

Kesän viimeinen konsertti puistossa

Kesän aikana Pytingin puistossa musisoitiin monena viikonloppuna. Ranskalai-

sen, nyt Tampereella asuvan Raphael Pinelin konsertti merkitsi päätöstä näille kulttuuritapahtumille. **Helena Saarinen** oli kuulijana jokaisessa konsertissa.

–Kaikki ovat olleet erilaisia, hän luonnehti kokemiaan esityksiä.

–Tänään täällä on tosi hieno tunnelma, ihan sellainen tsehtovilainen tunnelma. Hienoa musiikkia hienossa ympäristössä.

Raphael Pinel musisoi kelttiharppulla yli 25 vuoden aikana tästä instrumentista saadulla soittokokemuksella. Pinel näytti osaamistaan myös soittamalla pientä irlantilaista harmonikkaa ja irlantilaista huilua. **Riitta Kauppilalle** soitimet olivat entuudestaan tuntemattomia.

–En ole koskaan ollut tällaisessa konsertissa, puistotapahtumassa viihtynyt Kauppila kertoi.

Kuulijamäärä lisääntyi koko ajan

Nainen puistokonserttien takana on **Sirpa Heikkinen**, Kahvila Pytingin emäntä, jonka oma osuus puistokonserttien sarjassa kuultiin viikkoa ennen kesäkauden päättänyttä Pinelin musisointia. Heikkinen järjesti ilmaiset konsertit ex tempore -tyylillä, sillä samalla tavalla, jolla tamperelaisnainen lähti pitämään kahvilaa Luopioisiin.

–Mitäpä, jos kutsuisin tänne ystäviäni laulamaan, hän kertoo puistokonserttien järjestämiseen johtaneesta

Elsa Pohjanperä (vasemmalla) ja Tiina Poutanen innostuivat tanssimaan.

ajatuskulusta.

Heikkinen toteutti ideansa käytännössä, pyysi esiintyjä konsertoimaan ja sai tilaisudet onnistumaan väkimäärän kannalta kerta kerralta paremmin. Viime lauantaina kuulijoi- ta oli ainakin viisikymmentä.

–Jos konsertit jatkuisivat, niin ihmisiä tulisi aina vain enemmän, hän uskoo.

–Pääasia, että olen yrittänyt. Ne, jotka ovat tulleet paikalle, ovat saaneet konserteista jo-

takin.

Lauantain musiikillisesta an- nista vastannut Raphael Pinel ja Sirpa Heikkinen tutustuivat yli kymmenen vuotta sitten Etelä-Koreassa, jossa he olivat palkintomatalla saman yrityk- sen työntekijöinä.

–Siellä esiinnyimme yhdessä. Raphael säesti ja minä lauloin Ave Mariaa, Heikkinen muis- taa.

MAIJA NIEMINEN-PESSI

Kirsti Savola (vasemmalla), Helena Saarinen, Tuula Niutanan ja Riitta Kauppila nauttivat puistokonsertin tunnelmasta.